

obsah. Ale, věděla-li žalovaná — jak jest zřejmo z listin, které tvoří část skutkového přednesu stran —, že žalobci jí nabízejí k výkupu pozemky, na nichž vázne pro ni předkupní právo — a dověděla-li se z kupní smlouvy dopodrobna, které pozemky a které jich díly i pod jakými podmínkami, nebylo potřeba, by jí to žalobci ještě oznamovali (sb. n. s. čís. 817, 1249, 1679, 2581, Ehrenzweig, Privatrecht sv. II. str. 419, Sedláček, Obligační právo, díl II, str. 79, 80). Žalovaná nemůže tvrditi, že nabídka žalobců k výkupu pozbyla účinnosti uplynutím zákonné třicetidenní lhůty, vždyť s nimi vyjednávala proto, že jí tuto nabídku učinili. Odvolací soud tudíž uznal právem, že žalobci jí nemuseli nabízet znovu výkup pozemku, že mohla své předkupní právo uplatniti a když to neučinila ve třicetidenní lhůtě od doby, kdy byly splněny všechny podmínky pro toto uplatnění, že ono právo zaniklo.

Čís. 9905.

Příkaz jest břemenem, přecházejícím na toho, komu se dostalo uvolněného dědického podílu.

(Rozh. ze dne 10. května 1930, R I 229/30).

Pozůstalostní soud vydal toto usnesení: Ustanovení poslední vůle zůstavitele Jana P-a ze dne 16. října 1924 v odstavci (3) jest předním odkazem ve smyslu § 648 obč. zák., napřed odkázaným Okresní hospodářské záložně v B., kterou zůstavitel povolal za testamentární dědičku, odkávav jí svůj dům č. p. 101 a tudíž ustanovení poslední vůle zůstavitele v odstavci c) tohoto odstavce (3) jest součástí ustanovení zůstavitele o předním odkaze a zavazuje ustanovení toto podle § 726 obč. zák. také dědičku Marii P-ovou, která se k pozůstalosti po Janu P-ovi přihlásila bezvýjimečně ze zákona, když se závětí za dědičku povolaná okresní hospodářská záložna v B. k pozůstalosti nepřihlásila. Důvodly: Zůstavitel Jan P. ve své poslední vůli ze dne 16. října 1924 ustanovil: v odst. (4): »Za dědice veškerého ostatního svého jmění, zvláště jmění v přiloženém výkazu mnou podepsaném uvedeného ustanovuji Okresní hospodářskou záložnu v B.« Tímto ustanovením poslední vůle povolal zůstavitel za universální dědičku Okresní hospodářskou záložnu v B. V odst. (3) poslední vůle ustanovil zůstavitel: »Svůj dům čp. 101 odkazuji tímto Okresní hospodářské záložně v B. pod těmito podmínkami,« mezi nimiž uvedeno jest pod podmínkou c) ustanovení, že po smrti matky zůstavitele Marie P-ové vyplácti bude ročně Okresní hospodářská záložna v B. stipendium na věčné časy 2.000 Kč žákům z B., a uvedeno jest v této podmínce pak bližší ustanovení o zřízení stipendia. Podle § 648 obč. zák. může pořizující také něco napřed odkázati jednomu neb několika spoludědicům, v případě čehož se pokládají spoludědicové jen za odkazovníky. Jedná tudíž toto ustanovení zákona o předním odkazu (praelegát), o němž tudíž platí tytéž předpisy jako o odkazech a odkazovnících vůbec, tudíž také ustanovení § 650

obč. zák., podle něhož ten, komu připadl odkaz, který nebyl přijat původním odkazovníkem, musí splnití úkol, který na sebe vzal neb odkaz naň připadlý postoupiti odkazovníku k němu poukázanému. Jest sice pravda, že se za dědičku závěti povolána Okresní hospodářská záložna v B. k pozůstalosti po Janu P-ovi za dědičku nepřihlásila a odkazy nepřijala, avšak přihlásila se za dědičku ze zákona k pozůstalosti matka zůstavitelova Marie P-ová a přihláška její dědička bezvýminečně ze zákona podaná byla na soud pozůstalostní přijata. Podle ustanovení § 726 obč. zák. a podle ustanovení cit. § 650 obč. zák. nechce-li neb nemůže-li ani dědic zřízený ani po něm povolaný pozůstalost přijati, přejde právo dědičné na dědice ze zákona. Tito však jsou povinni všemu tomu, co pořizující jinak nařídil, dosti učiniti. Musí tudíž ze zákona bezvýminečně se přihlásivši matka zůstavitele Marie P-ová pokud se týče její pozůstalost splnití i nařízení zůstavitele, pokud se ustanovení stipendia v odst. (3) c) testamentu dotýče. Marie P-ová, jakožto vyminečně se ze zákona přihlásivši dědička snaží se sice vylíčiti toto ustanovení testamentu, jakožto podmínku, která podle obdoby § 702 obč. zák. jí nestíhá. Avšak tento její náhled odporuje výše uvedeným přesným ustanovením zákona a mimo to jest uvéstí, že ustanovení § 702 obč. zák. jest ustanovením výjimečným a obdobného použití nepřipouští. Právě proto obsahuje obč. zák. přesné ustanovení v § 726, kdež jest výslovně uvedeno, že, co pořizující nařídil, musí i zákonní dědicové, nepřijmou-li dědictví dědicové povolání zůstavitelem, splnití, ovšem samozřejmě, není-li nařízení takové osobní povahy. Jest proto výše uvedené rozhodnutí soudu pozůstalostního odůvodněno jak jasným obsahem poslední vůle zůstavitelovy, tak i dovolávanými ustanoveními zákona. R e k u r s n í s o u d k rekursu Marie P-ové napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stížnost poukazuje k tomu, že v poslední vůli Jana P-a jest použito výrazu »podmínky« a, poněvadž poslední vůle jest sepsána notářem, že jest vyloučena nepřesnost a že výraz jest vzítí tak, jak jest uveden, ale podmínku uloženou podle § 702 obč. zák. dědici nebo odkazovníku že nelze bez výslovného projevu zůstavitele vztahovati na dědice nebo odkazovníka náhradního, povoláního zůstavitelem. Avšak rekursní soud sdílí úplně názor prvního soudu, že tu jde o praelegát podle § 648 obč. zák., o němž platí ustanovení § 650 obč. zák., podle něhož, nepřijme-li odkaz původní odkazovník, jest povinen ten, komu odkaz připadne, vzítí na sebe příkaz nebo přenechati odkaz odkazovníku, jenž na tento odkaz jest poukázán, a že tu dále jest použiti ustanovení § 726 obč. zák., podle něhož dědic ze zákona, na něhož přejde právo dědičné na místě zřeknuvšího se dědice ze závěti, jest povinen uposlechnouti ostatních opatření zůstavitelových. V závěti jest sice použito výrazu »podmínka«, ale toho výrazu jest použito i na jiných místech a mluví se o splnění podmínek dědici uložených, takže jest jasné, že výrazu toho nebylo použito ve smyslu právním a že se jím nerozumí událost, na níž se činí právo závislým (§ 696 obč. zák.), nýbrž, že výraz ten znamená jen

povinnost uloženou odkazovníku ke splnění. Soud rekursní je proto názoru, že dědička Marie P-ová, nastoupivší na místo Okresní hospodářské záložny v B., jest vázána ustanovením závěti v odst. 3 c).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o mimořádnou dovolací stížnost podle § 16 nesp. říz., která jest přípustná jen, je-li tu zřejmý rozpor rozhodnutí se zákonem nebo se spisy, nebo stala-li se zmatečnost. Nejvyšší soud přezkoumaj spisy neshledal, že je tu některý z předpokladů § 16 nesp. říz., z nichž stěžovatelka uplatňuje ostatně jen první. Dovolací stížnosti bylo proto upříti oprávnění a jest jen na její vývody podotknouti ještě toto: Přihlíží-li se k celému obsahu poslední vůle, rozuměti jest výrazu »podmínky«, pod nimiž odkázal zůstavitel svůj dům č. 101 Okresní hospodářské záložně v B. vzhledem k ustanovením §§ 552 a 655 obč. zák. jen tak, že zůstavitel zanechal dům odkazovníci s příkazem podle § 709 obč. zák. vyjádřeným blíže v odst. a) až d) poslední vůle. Jen tak lze vykládati skutečnou vůli zůstavitelovu, vyjádřenou v uvedeném posledním pořízení. Příkaz považovati jest však za břemeno, jak vyplývá z doslovu § 710 obč. zák., které podle § 563 obč. zák. přechází i na toho, komu se dostalo uvolněného podílu dědického, tudíž v projednávaném případě na stěžovatelku (Stubenrauch I. str. 898).

Čís. 9906.

Nárok na odškodné podle § 394 ex. ř. přísluší odpůrci navrhovatele prozatímního opatření nejen tehdy, když nárok, k jehož zajištění bylo ohrožené straně povoleno prozatímní opatření, byl jí právoplatně oduznán, nýbrž i, když se žádost o prozatímní opatření ukázala jinak neodůvodněnou (žadatel sám navrhl zrušení povoleného mu prozatímního opatření).

(Rozh. ze dne 10. května 1930, R I 247/30.)

Žadatel o prozatímní opatření navrhl jeho zrušení dříve, než byl vyřízen odpůrcův rekurs a odpor proti povolení prozatímního opatření. Napotomní odpůrcův návrh, by bylo stanoveno odškodné podle § 394 ex. ř., soud první stolice zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nárok na odškodnění ve smyslu § 394 ex. ř. přísluší odpůrci navrhovatele prozatímního opatření nejen, když nárok, k jehož zajištění bylo ohrožené straně prozatímní opatření povoleno, byl jí právoplatně oduznán, nýbrž i, když se žádost o prozatímní opatření ukázala jinak